

Kan det betale sig, at tillægge sine Køer selv?

Af Statsraad, Godseier Valentiner til Gjeddesdal.

Det er et Spørgsmaal, som opkastes hyppigt og kan kun besvares derved, at de Mænd, som i længere Tid have tillagt Køer, i flere Aar ville sammenligne Resultaterne af deres Meieri for de senere Aar med dem, som de have havt medens de completerede deres Besætning ved Kjøb. Den Opfordring, vi kunne have til at tillægge Køer, kan kun bestemmes efter den directe Fordeel, vi have af Tillægget deels ved et forsøget aarligt Udbytte, deels ved den større eller mindre Værdi, som bliver tilbage i disse Dyr efter deres Afbenyttelse som Malkedyr, fremfor de Køer, som vi kunne kjøbe. Endnu andre Grunde kunde rigtignok bevæge en Mand til at tillægge sine Køer selv, saasom et usædvanlig raat Klima eller en Plantevæxt, som er skadelig for fremmede Dyr; men alle disse Hensyn vil jeg lade udenfor Betragtningen, da de ere lokale og ved Kultur tildeels ville hæves. For nu at komme til et Resultat, om det har betalt sig for mig, selv at tillægge Køer, har jeg samlet en Deel Talstørrelser angaaende mit Hollænderi, som jeg tillader mig at opstille nedenfor, og hvorved jeg haaber at kunne godtgjøre tvende bestemte Resultater, nemlig: 1) at det har betalt sig at tillægge Køerne selv og 2) at derved og ved en rigelig Ernæring Dødstilsældene og Ulykkestilsældene ere aftagne.

Jeg skal nemlig anføre, hvor mange Køer der ere kjøbte aarlig og til hvilken Priis, hvor mange der ere solgte og hvor mange der ere lagte til fra 1838 til 1858, altsaa i 20 Aar.

Aar.	Holbt Køer.	Til- kjøbt Køer.	Til Priis.	Der er tillagt	Der er solgt	Til Priis	Der ere døde	Ind- fludet føste altsaa	Der blev Over- flud
	St.	St.	Rb.	St.	St.	Rb.	St.	Rb.	Rb.
1838	160	26	1160	—	28	712	3	448	—
1839	164	25	1250	4	19	600	5	650	—
1840	162	26	1590	—	23	720	6	870	—
1841	162	16	1057	6	20	815	2	242	—
1842	160	41	1700	10	33	1190	6	510	—
1843	172	53	1655	2	43	1370	5	285	—
1844	166	32	1045	5	32	845	11	200	—
1845	165	28	1164	9	26	719	5	445	—
1846	162	17	748	11	29	948	3	—	200
1847	150	14	644	11	19	774	2	—	130
1848	148	12	576	10	18	610	1	—	34
1849	148	8	332	13	24	810	1	—	478
1850	147	6	192	13	14	302	2	—	110
1851	148	9	370	10	22	626	1	—	256
1852	146	20	849	10	26	855	2	—	6
1853	146	10	476	11	22	879	2	—	403
1854	143	7	462	18	17	917	—	—	455
1855	143	4	288	18	23	1295	4 ved Rævning	—	1007
1856	138	8	510	18	22	1106	1	—	596
1857	141	6	300	18	21	853	—	—	553
1858	141	6	350	18	24	891	1	—	541

Heraf vil det fremgaae, for det første, at Dødeligheden og Ulykkestilsældene ere aftagne med Tillægget og at Værdien af de udsatte Køer er tiltaget, og det vil være klart for Enhver, at det ikke er ligegyldigt ved Aarets Ende, om jeg har udgivet 5 til 600 Rdlr. mere end jeg har indtaget for solgte Dyr, eller om jeg kan putte 4 til 500 Rdlr. i Lommen. — Maafee Rogen kunde indvende, at dette Overflud er kommet tilveie derved, at de tillagte Dyr vare større end de kjøbte, og at det ikke er sagt, at det aarlige Produkt er blevet større, at altsaa Overfluddet er tilveiebragt paa det aarlige Udbyttes Bekostning. Jeg nodes da til at anføre, hvilken Bruttoindtægt der er indvundet af Køerne i den Tid, hvormegit de have

fortæret og hvor stor Indtægt der bliver tilbage efter Fradrag af det fortærede Kraftfoder.

Aar.	Holdt Køer.	Fortæret		Til Penge- værdi.	Fortæret		Hele Brutto- Ind- tagten.	Over- flod efter Kra- drag af Sæden.	Brutto- Ind- tægt pr. Ko.
		Korn.	Klib		Hø.	Halm.			
1838	160	620	—	1575	300	680	7315	5740	45½
1839	164	580	—	1625	388	587	7292	5667	44
1840	162	630	—	1558	290	910	8432	6874	52
1841	162	880	—	2180	304	856	7820	5640	48
1842	160	880	—	1970	250	665	7034	5064	44
1843	172	850	—	2500	210	914	7023	4523	41
1844	166	1070	2400	3640	107	628	7500	3860	45
1845	165	800	—	2600	225	900	7845	5245	48
1846	162	710	—	3300	285	778	7461	4161	46
1847	150	600	1800	2400	298	976	7668	5268	51
1848	148	860	—	2070	324	1284	9400	7330	64
1849	148	900	3000	2560	374	1060	8600	6040	58
1850	147	850	—	2400	182	1120	7554	5154	51½
1851	148	786	—	2500	254	1033	7550	5050	51
1852	146	700	3600	2740	382	1444	7836	5096	54
1853	146	105	7000	2700	213	911	7990	5290	55
1854	143	340	4400	2440	389	1388	9635	7195	67
1855	143	230	6000	2350	425	1175	10578	8228	74
1856	138	6	7400	2190	384	1179	10760	8570	78
1857	141	—	9500	3307	203	839	10783	7476	77
1858	141	90	10500	3378	293	1375	10303	6925	73

Her maa jeg bemærke, at Kalvene og Qvierne have levet af det ovenstaaende Quantum Kraftfoder, som det ikke er mig muligt at opgibe særskilt; men det vil dog klart fremgaae af denne Opgjørelse, at den aarlige Indtægt er tiltaget baade i det Hele og pr. Stykke. Rigtigst vilde det jo være, naar man kunde holde en Konto for Tillæg, skrive denne Konto alt det til Laft, som Tillægget fortærer, og sælge det derefter for en bestemt Markedspris til Meieriet; dog er denne Regning for mig uoverkommelig, og jeg er tilfreds, naar jeg ved Aarets Slutning seer, at der virkelig er blevet Noget tilovers.

Skulde jeg nu, afsæet fra det større aarlige Udbytte, som Køerne have givet, og som for en Deel kunde hidrøre fra at

Antallet er nedfat, og afseet fra, at Tillægget har levet af det Køerne beregnede Kraftfoder, søge udfundet, hvilken Fordeel jeg har havt af Tillægget, saa kunde jeg sige: Indskudet kostede i de 8 Aar, hvori jeg næsten udelukkende købte Køer, i Gjennemsnit 462 Rdlr. aarlig, i de følgende 8 Aar er der tillagt aarlig i Gjennemsnit 11 St. Qvier, med et Overskud af gjennemsnitlig 220 Rdlr., hvilket giver 30 Rdlr. aarlig for hver Kalv og hver Qvie. I de sidste 5 Aar er der tillagt 18 St. Qvier aarlig; Overskuddet var i Gjennemsnit 630 Rdlr. aarlig, tillagt hvad Indskuddet kostede mere tidligere, nemlig 462 Rdlr., ialt 1092 Rdlr., bliver for 18 Qvier og 18 Kalve rigelig 30 Rdlr. pr. St. Naar jeg under disse Forhold kan have 60 Rdlr. Foderpenge for hvert Dyr, som jeg sætter ind i Hollænderiet, saa er det Foder, som Dyrene have fortæret, rigelig betalt og jeg fuldkommen tilfredsstillet.

Regningen vilde stille sig fordelagtigere, dersom blot $\frac{2}{3}$ af Udsætterkoerne kunde sælges med Kalv, men det har i de sidste tørre Aaringer ei været muligt, derfor viser Overskuddet sig mindre i 1857 og 1858, end i 1855 og 1856.
